

Luminița-Maria BRENCI

BAZELE PRELUCRĂRII LEMNULUI ȘI SCULE AȘCHIETOARE

ÎNDRUMAR PENTRU APLICAȚII PRACTICE

**EDITURA
UNIVERSITĂȚII
TRANSILVAȚIA
DIN BRAȘOV**

2023

Conf.dr.ing. Luminița-Maria BRENCI

**BAZELE PRELUCRĂRII LEMNULUI
ȘI SCULE AȘCHIETOARE**

ÎNDRUMAR PENTRU APLICAȚII PRACTICE

BRAȘOV

2023

Cuvânt înainte,

Prezentul îndrumar pentru aplicații practice este adresat în special studenților din anul III de la programul de studii Ingineria Prelucrării Lemnului. Disciplina *Bazele Prelucrării Lemnului și Scule Așchietoare 2* se studiază în semestrul II și este o continuare firească a cursului predat pe parcursul semestrului I.

Îndrumarul este structurat pe șapte capitole în care se studiază geometria și construcția sculelor așchietoare pentru prelucrarea lemnului și a materialelor pe bază de lemn, precum și tehnicile folosite pentru ascuțirea acestora.

Ultimul capitol are ca obiectiv realizarea unui proiect pornind de la o serie de date inițiale. Parcursul proiectului este expus în ordinea firească a pașilor pe care studenții trebuie să-i urmeze pentru a finaliza cu succes tema dată.

CUPRINS

1. GEOMETRIA ȘI CONSTRUCȚIA PÂNZELOR DE GATER ȘI A PÂNZELOR PANGLICĂ	4
SCOPUL LUCRĂRII	4
PÂNZE PANGLICĂ	4
<i>Dantura pânzelor panglică .....</i>	<i>4</i>
<i>Prametrii danturii pânzelor panglică .....</i>	<i>8</i>
PÂNZE DE GATER.....	17
<i>Tipuri constructive de pânze de gater.....</i>	<i>21</i>
<i>Aplicație seminar .....</i>	<i>29</i>
<i>Modul de lucru.....</i>	<i>29</i>
BIBLIOGRAFIE	33
2. GEOMETRIA ȘI CONSTRUCȚIA PÂNZELOR CIRCULARE MONOBLOC ȘI A PÂNZELOR CIRCULARE ARMATE	34
SCOPUL LUCRĂRII	34
PÂNZE CIRCULARE	34
<i>Pânze circulare monobloc.....</i>	<i>35</i>
<i>Pânze circulare geluitoare conice .....</i>	<i>40</i>
<i>Pânzele geluitoare înguste .....</i>	<i>41</i>
<i>Pânze circulare cu dinți armați .....</i>	<i>42</i>
BIBLIOGRAFIE	57
3. GEOMETRIA ȘI CONSTRUCȚIA FREZELOR CU ALEZAJ	58
SCOPUL LUCRĂRII	58
FREZE PENTRU PRELUCRAREA FALȚULUI	60
FREZE PENTRU ULUCE	66
CAPETE DE FREZAT UTILIZATE LA FREZAREA PROFILATĂ A LEMNULUI	70
FREZE PENTRU PRELUCRAREA ÎMBINĂRILOR ÎN DINȚI.....	82
APLICAȚIE SEMINAR	87
BIBLIOGRAFIE	90
4. GEOMETRIA ȘI CONSTRUCȚIA FREZELOR CU COADĂ	91
SCOPUL LUCRĂRII	91
TIPURI CONSTRUCTIVE DE FREZE	93
<i>Freze cu coadă utilizate la prelucrarea ulucului .....</i>	<i>93</i>
<i>Freze cu coadă pentru prelucrarea canturilor, a falțului și pentru teșirea muchiilor .....</i>	<i>100</i>
<i>Freze cu coadă care frezează cu partea frontală.....</i>	<i>103</i>
BIBLIOGRAFIE	113

5. GEOMETRIA SI CONSTRUCȚIA BURGHIELOR	114
SCOPUL LUCRĂRII.....	114
CLASIFICAREA BURGHIELOR PENTRU PRELUCRAREA LEMNULUI.....	115
<i>Tipuri de burghie pentru prelucrarea lemnului realizate de firma ASCO Codlea .....</i>	<i>116</i>
<i>Aplicație seminar .....</i>	<i>125</i>
BIBLIOGRAFIE.....	128
6. GEOMETRIA SI CONSTRUCȚIA CUȚITELOR.....	129
SCOPUL LUCRĂRII.....	129
<i>Cuțite cu două tăișuri (turnblade knife).....</i>	<i>130</i>
CUȚITE CU PATRU MUCHII TĂIETOARE	131
CUȚITE PENTRU PRELUCRAREA ULUCULUI.....	132
CUȚITE PENTRU PRELUCRAREA MUCHIILOR	134
CUȚITE PENTRU RINDELUIRE CU SPATE PLAN	135
CUȚITE DE TĂIEREA PLANĂ CU SPATE ZIMȚAT	136
CUȚITE UTILIZATE LA PREȚĂIEREA LEMNULUI.....	137
CUȚITE CU SPATE ZIMȚAT CU SUPTOR DE FIXARE	138
CUȚITE UTILIZATE LA FREZAREA PROFILATĂ	139
CUȚITE PENTRU PROFILAREA LEMNULUI REALIZATE DE FIRMA LEUCO	141
BIBLIOGRAFIE.....	145
7. ASCUȚIREA SCULELOR AȘCHietoARE	146
SCOPUL LUCRĂRII.....	146
ASCUȚIREA PÂNZELOR CIRCULARE MONOBLOC	146
ASCUȚIREA PÂNZELOR CIRCULARE ARMATE	149
ASCUȚIREA PÂNZELOR DE GATER ȘI A PÂNZELOR PANGLICĂ	152
ASCUȚIREA FREZELOR	155
1 – <i>Ascuțirea frezelor detalonate .....</i>	<i>155</i>
2 – <i>Ascuțirea frezelor cu dinți nearmați .....</i>	<i>158</i>
3 – <i>Ascuțirea pânzelor cu tăișuri din carburi metalice .....</i>	<i>159</i>
4 – <i>Ascuțirea cuțitelor din arborii protcuțite .....</i>	<i>159</i>
BIBLIOGRAFIE.....	162
8. TEMA DE CASĂ.....	163
ETAPELE DE LUCRU:.....	163
1 – <i>Alegerea grosimii cherestelei și întocmirea schiței piesei înainte și după prelucrare.</i>	<i>163</i>
2 – <i>Calculul parametrilor cinematici.....</i>	<i>163</i>
3. CALCULUL PARAMETRILOR DINAMICI	170
4. CALCULUL DE REZISTENȚĂ AL SCULEI AȘCHietoARE.....	175
5 – DETERMINAREA DIMENSIUNILOR DANTURII PÂNZEI CIRCULARE.....	177
6. REALIZAREA DESENULUI DE EXECUȚIE AL PÂNZEI CIRCULARE	178
BIBLIOGRAFIE.....	179

1. GEOMETRIA ȘI CONSTRUCȚIA PÂNZELOR DE GATER ȘI A PÂNZELOR PANGLICĂ

SCOPUL LUCRĂRII

Scopul lucrării de seminar este de a transmite studenților informații suplimentare referitoare la geometria și construcția pânzelor de gater și a pânzelor panglică. După parcurgerea lucrării, studenții vor identifica tipurile de pânze din laborator și în funcție de caracteristicile fiecărei vor preciza căror tipuri de specii lemnoase le sunt destinate.

Lucrarea se încheie cu o aplicație în care studenții trebuie să efectueze pe baza unui probleme date, o serie de calcule prin care să determine forța de așchiere și puterea dezvoltată de un gater orizontal de debitat bușteni.

PÂNZE PANGLICĂ

Tăierea lemnului cu pânze panglică se realizează în fabricile de cherestea pentru debitarea buștenilor și în fabricile de mobilă în scopul realizării semifabricatelor (Dogaru 2000).

Dantura pânzelor panglică

Caracteristicile pânzelor panglică sunt definite prin:

- Caracteristicile materialului lemnos;
- Tipul ferăstrăului panglică;
- Condițiile de prelucrare.

Forma danturii este dată în principal de (Tabelul 1):

- + caracteristicile materialului lemnos;
- + de tipul ferăstrăului panglică utilizat;
- + de condițiile de prelucrare.

Tabelul 1. Forma dinților pentru pânzele panglică (Dogaru 2000)

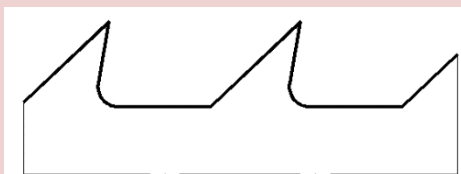
Dantura "N" - dantura dinților triunghiulari se recomandă pentru pânzele panglică înguste (până la 50mm).

Au o stabilitate bună.

Se utilizează pentru prelucrarea speciilor moi și tari.

Se ceaprazuiesc prin îndoire.

Au o rază mica a golului dintre dinți, motiv pentru care apar fisuri și rupturi în zonele respective.

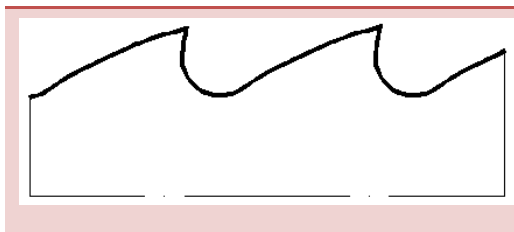
Dantura de tip "O" - se recomandă speciilor moi, care degajă o mare cantitate de rumeguș. Au o rază mare a golului dintre dinți. Forma bazei golului dintre dinți, favorizează apariția fisurilor și a ruperilor

Dantura "S" - se recomandă a se folosi pentru pânzele panglică late (mai mari de 250mm). Prezintă dinți cu mare stabilitate, ce au o

capacitate mare de înmagazinare a rumegușului.

Raza mare a golului dintre dinți, conduc la apariția unui risc mic de fisurare. Ceaprazuirea dinților se face prin turtire sau stelitare.

Dantura "NS" este o combinație a danturilor de tip **N** și **S** și este recomandată pânzelor panglică cu lățime cuprinse între 60÷260mm.

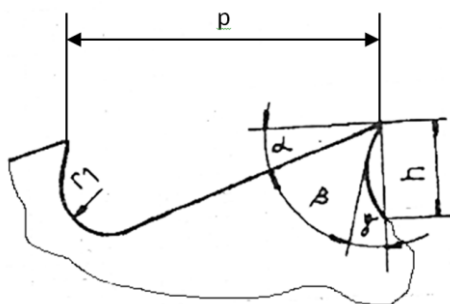
Dantura "SB" - forma feței de degajare este frântă asigurându-se astfel fărâmițarea așchiei. Rumegușul de dimensiuni mici iese din golul dinților și pătrunde între pânză și pereții materialului lemnos, mărindu-se astfel capacitatea de înmagazinare a așchiilor. Datorită razei mari a golului dintre dinți, se diminuează procesul ce conduce la apariția fisurilor de la baza dinților.

Forma standardizată a danturii pânzelor panglică (PP) se prezintă în Tabelul 2.

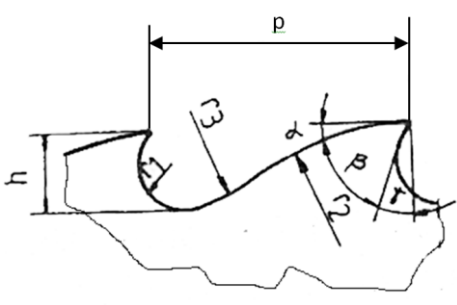

Tabelul 2. Forma standardizată a danturii PP

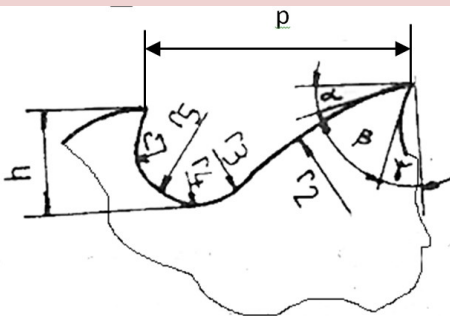
Dantura A - dinți tringhiulari înclinați.

Acest tip de dantură se recomandă pentru ferăstraiele de tâmplărie și pentru operațiile de spintecare.

Dantură B - Dinți bolțiți

Se recomandă pentru operațiile de spintecat cheresteaua și debitat bușteni.

Dantură C

Se recomandă pentru operațiile de debitat bușteni.

In figura 1 se prezintă o formă de dantură pentru pânzele panglică cu pasul variabil, ceea ce permite reducerea vibrațiilor sculei așchietoare în timpul prelucrării. Acest lucru se poate demonstra ușor prin formula pentru determinarea avansului pe dinte.

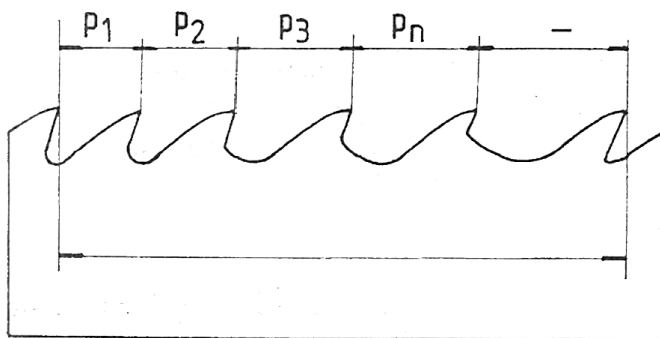

Fig. 1. Pânză panglică cu pas variabil (Dogaru 2000)

$$u_z = \frac{u \cdot p}{60 \cdot v} [mm]$$

unde: u – avansul;

p – pasul;

v – viteza de așchiere.

Prametrii danturii pânzelor panglică

Parametrii danturii pânzelor panglică sunt (Fig. 2):

- γ – unghiul de degajare – trebuie să asigure forțe minime de tăiere și de respingere, precum și o durabilitate ridicată a tăișurilor;
- β – unghiul de ascuțire;
- α – unghiul de așezare;
- dimensiunile golului dinților;
- p – pasul dinților;
- i – înălțimea dinților

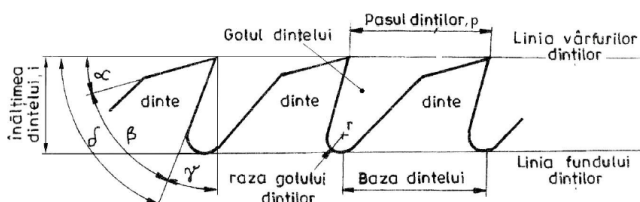

Fig. 2. Geometria dinților pentru pânza de gater (Dogaru și Câmpean 2004)